

**BIENNAL
DE QUARTETS
DE BARCELONA**

14 DE SETEMBRE

SALA 2 ORIOL MARTORELL

**QUATUOR ÉBÈNE
I QUÀRTET CASALS
BRAHMS?**

BRAHMS?

PROGRAMA DE MÀ

COSMOS QUARTET

OCTAVI RUMBAU

(Barcelona, 1980)

QUARTET DE CORDA N. 1

(2020) 15 – Estrena mundial, encàrrec de LAuditori i la Biennal de Quartets de Barcelona

QUARTET CASALS I BENJAMIN ALARD

JOHANN SEBASTIAN BACH

(Eisenach, Alemanya 1685 – Leipzig 1750)

DIE KUNST DER FUGE, BWV 1080

(Lart de la fuga) – (1738-42) – 76'

COSMOS QUARTET

Bernat Prat, violí
Helena Satué, violí
Lara Fernández, viola
Oriol Prat, violoncel

QUARTET CASALS

Abel Tomàs, violí
Vera Martínez, violí
Jonathan Brown, viola
Arnau Tomàs, violoncel

BENJAMIN ALARD, CLAVICÈMBAL

COMENTARI

per **Juan Lucas**

El primer quartet de corda del compositor Octavi Rumbau (Barcelona, 1980) navega entre dues concepcions antagòniques quant a la percepció del temps musical: una de més direccional i 'cronomètrica', basada en processos de contracció i dilatació temporal, i una altra de basada en espais sonors més estàtics, que sembla que aturen el temps per donar pas a una percepció més 'vertical'. Aquestes dues concepcions cohesionen gràcies a un mateix material aparentment pretèrit que, tanmateix, a través del filtre de la microtonalitat esdevé un cos estrany en el qual la tradició emergeix com una nebulosa distant i irreal.

No són pocs els enigmes que embolcallen la composició *de L'art de la fuga*, el testament musical de Johann Sebastian Bach i, probablement, el monument més gran de la música entesa com a ciència dels sons. En sabem poc de la vida del Kantor, i encara menys d'una obra que, per la seva naturalesa abstracta i inconclusa, sembla que escapa de tota caracterització. Quan va morir el 1750, la ploma de Bach s'havia aturat a la meitat del catorzè dels contrapunts que, juntament amb quatre canons, integren l'obra, precisament després d'haver introduït el tercer tema de la fuga, format per les quatre altures que constitueixen el seu cognom segons la notació musical alemanya: si bemoll (B), la (A), do (C) i si natural (H). De fet, ni tan sols s'ha pogut dilucidar del tot si aquest celebèrrim *Contrapunctus 14* pertanyia realment a l'obra que va aparèixer publicada pocs mesos després de la seva mort amb el títol *Die Kunst der Fuge*, nom que, per descomptat, la posteritat tampoc no ha pogut ratificar que hagués triat el mateix Bach. Altres preguntes sense resposta afecten la seqüenciació dels moviments i, per descomptat, la instrumentació, unes circumstàncies que han convertit aquesta partitura complexa i, alhora, meravellosa en una obra oberta, subjecta a lectures infinites, variacions i permutacions.

No és un enigma, tanmateix, l'encanteri perenne que *L'art de la fuga* ha exercit sobre generacions successives de músics i oients des del moment en què es va publicar. Les barreges fascinants de ciència i art, teoria i pràctica, misticisme i corporeïtat, severitat i sensualitat, així com d'intel·lecte i emoció, fan d'aquesta composició singular una mena d'Aleph musical, aquest punt mític de l'univers en què, en paraules de Borges, "tots els actes i tots els temps ocupen el mateix punt, sense superposició i sense transparència". *L'art de la fuga* representaria, en conseqüència, l'univers sonor concentrat en el "fulgor intolerable" del nom de Bach.

COCOMISSARIAT AMB:

AMB EL SUPORT DE:

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

